

Likovna ustvarjanja iz štirih mest

Na Gospodarskem razstavišču razstavljajo likovniki iz prijateljskih občin Centar (Sarajevo), Medveščak (Zagreb), Palilula (Beograd) in Bežigrad (Ljubljana)

«Letos praznujemo petletnico prijateljskega sodelovanja med občinami Centar iz Sarajeva, Medveščak iz Zagreba, Palilula iz Beograda in Bežigradom iz Ljubljane, v katerega se je letos vključila tudi občina Karpoš iz Skopja. Sodelovanje se je razširilo na različna področja in med njimi lahko omenimo kulturnega, ki že pet let bogati naša spoznanja.

Začetki segajo v leto 1976, ko sta občini Medveščak in Palilula izmenjali likovno razstavo, folklorne in glasbene prireditve. Malo kasneje se je sodelovanje razširilo še na občini Centar in Bežigrad. Kulturni ustvarjalci in poustvarjalci na-

ših pobratenih občin vsako leto izmenjajo različne kulturne programe: likovne, glasbene in literarne. Manifestativni kulturni dogodki so povsod naleteli na ugoden odmev. Gostujoči umetniki so nastopali tudi na prireditvah v šolah in delovnih organizacijah.

Na letošnji jubilejni likovni razstavi se občanom v prijateljskih občinah predstavljajo umetniki različnih okolij, pa vendar enakih in enotnih pri utrujanju pridobitev naše socialistične in samoupravne Jugoslavije, je zapisano v katalogu 5. likovne razstave pobratenih občin.

Na razstavi sodeluje dvajset

slikarjev, dva grafika in šest kiparjev. Umetniki iz občin Bežigrad, Centar in Palilula so zastopani s po dvema deloma, umetniki iz občine Medveščak pa s po enim. Iz občine Bežigrad sodelujejo: Lojze Čemažar, Tomaž Gorjup, Lado Pengov, Irina Rahovsky-Kralj in Izidor Urbančič, iz občine Centar: Dževad Hozo, Boško Kučanski, Kenan Solaković, Radoslav Tadić in Mehmed Zaimović, iz občine Medveščak: Kosta Angeli Radovani, Maja Dolenčič-Malešević, Stjepan Gračan, Ratko Janjić-Jobo, Vjera Lalin, Ivan Lesiak, Ivan Lovrenčič, Edo Murtić, Dimitrije Popović, Zlatko Prica, Branko Ružić, Ivo Šebalj in Ivo Vojvodić in iz občine Palilula: Zoran Mandić, Radoslav Milenković, Radenko Mišević, Boža Prodanović in Mirko Trimčević.

Razstava v pritličju dvorane B (novi prizidek) Gospodarskega razstavišča na Titovi cesti bo odprta do vključno srede, 28. decembra, vsak dan od 10. do 18. ure. Organizator razstave je Kulturna skupnost Ljubljana - Bežigrad, izvajalec pa Zveza kulturnih organizacij Ljubljana - Bežigrad.

MILOŠ BAŠIN

RAZSTAVLJA KIPARKA DUBA SAMBOLEC

V Bežigradski galeriji na Titovi 61 se z novimi skulpturami in risbami, nastalimi v letošnjem letu, predstavlja kiparka Duba Sambolec. Razstava je bila letos septembra že v Salonu Muzeja sodobne umetnosti v Beogradu. Kiparka je bila rojena leta 1949 v Ljubljani, kjer je leta 1975 končala akademijo likovnih umetnosti v razredu profesorja Draga Tršarja. Prav tam je leta 1978 končala tudi podiplomski študij. V Bežigradski galeriji je razstavljenih pet skulptur iz bitumna in medenine in dvajset risb - skic za skulpture. Razstava bo odprta do 14. januarja, vsak dan od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure.

M. B.

ODŠTEVANJE SE JE ŽE ZAČELO

Bolnikov delež k zdravljenju

Uporabnikom zdravstvenih storitev je dobro poznana, že dokaj zakoreninjena in nepotrebna tujka »participacija«, saj posega naravnost v njihov žep. Mi pa želimo spregovoriti o povsem drugi »participaciji«, o tisti sodelovalni bolnikov, ki je nujno potrebna za uspešno zdravljenje. Bolnik namreč mora prispevati svoj delež k zdravljenju in to z zaupanjem do zdravnika, ki si ga je izbral, s sodelovanjem pri odkrivanju bolezni in pri doslednem izvajanju navodil za zdravljenje; tako glede načina življenja, kakor tudi glede uživanja zdravil v točno določenih odmerkih ter v pravem času.

Zaupanje mora biti obojestransko, bolnik mora zaupati zdravniku in obratno, zdravnik bolniku. Da bo bolnik lahko zaupal zdravniku, mora misliti takrat, ko si izbere »svojega zdravnika«. Presojati ga mora po njegovi strokovni plati, po njegovih strokovnih uspehih, ne pa po njegovih šibkih točkah, ki so v njegovi strokovni neosnovani radodarnosti do bolniškega dopusta in še kje drugje. Prav isto velja tudi za zdravnika, bolniku mora zaupati, ker je ta prišel k njemu po pomoč zaradi težav, ki mu grenijo življenje. Prava nesreča se lahko zgodi, če zdravnik izgubi zaupanje do bolnika.

Niso redki primeri, ko bolezen ni možno ugotoviti na prvi pogled. Zdravnik bo v takih primerih napravil program dodatnih preiskav, bolnik pa jih bo, kar se le da, hitro opravil. Marsikdo bo imel ob tem pomislek, kaj pa čakalna doba? K sreči je tako, da vse preiskave niso enako nujne, življenjsko pomembne. Tiste, ki so jih strokovnjaki uvrstili med nujne, lahko bolnik opravi vsak dan, celo v nočnih urah. In še več, ena in ista preiskava je pri določenih boleznih zares nujna, pri drugi boleznih pa prav nič ne škoduje, če jo odložimo za določen čas. Velja torej pravilo, naj bolnik opravi takoj tiste preiskave, kjer ni čakalne dobe, zelo verjetno je, da bodo tudi te v marsičem pripomogle k hitrejšemu odkritju bolezni.

Ko je bolezen ugotovljena, je povsem odvisno od bolnika, če bo upošteval in se držal navodil, med katerimi so večkrat tudi takšna, ki niso prijetna. Zvišan krvni tlak je bolezen, kjer je zdravljenje neuspešno, kljub jemanju zdravil, če bolnik sam ne prispeva svojega deleža. Stradati mora, da bo dosegel normalno telesno težo, uživati mora manj soljeno, torej manj »okusno« hrano in še kajenju

se mora povsem odpovedati. Mnogi bolniki teh navodil ne upoštevajo, ker se ne zavedajo težkih posledic, ki jih sproži zvišan krvni tlak. Enako debeli kot prej se vračajo v zdravniške ordinacije z izgovorom: »zdravila niso prišla«. Večkrat se zdravnikom vsiljuje misel: »Škoda, ker zvišanega krvnega tlaka ne spremlja tudi bolečina«. V takem primeru bi bolniki bolj upoštevali navodila. Kar pogledamo, kako disciplinirani so bolniki z razjedo (rano) na dvanajsterniku ali pa tisti z žolčnimi kamni. Zavedajo se, da bo vsaka pregreha v dieti, izzvala bolečino.

Naj sklenemo z naslednjo resnico: velikokrat redno jemanje zdravil ni vse, primakniti je potrebno naš lastni delež, izvajati navodila, pa čeprav niso prijetna.

dr. MILENA VRENK-JERŠE
ZDRAVSTVENI DOM
LJUBLJANA

ZOBOZDRAVNIK IVAN RONKO:

»To je tudi vojaški poklic«

V pestri paleti poklicev, za katere se lahko izšolamo v vojaških šolah (menda jih je okoli sedemdeset) je veliko takšnih, ki jih zahteva tudi povsem vsakdanje življenje, ne le vojaško. Med njimi tudi zobozdravnik. Vsi vemo, kaj počne zobozdravnik in ker je že sama misel na belo haljo ter zopno brnenje vrtnega strojčka za mnoge zelo neprijetna, o tem poklicu podrobneje raje ne bomo pisali. Zanimalo pa nas je, zakaj se je mladi in obetavni zobar odločil, da bo takšen vsakdanji poklic opravljal v vojaški službi.

Petintridesetletni kapetan IVAN RONKO, je bil do lanskega septembra zobozdravnik v bežigradski vojašnici Ljuba Serčerja. Trenutno svojega

poklica ne opravlja, ker se je odločil za specializacijo v maksilofacialni kirurgiji, kar pomeni, da bo postal ustni kirurg. »Končal sem splošno gimnazijo in stomatološko fakulteto v Beogradu,« pripoveduje zobozdravnik Ivan. Ko je leta 1979 diplomiral, je postal najprej civilni zobozdravnik in šele čez tri leta se je aktiviral v JLA. Kaj je botrovalo njegovi odločitvi? »Oče je bil vojaški zdravnik, zato sem bil zelo dobro seznanjen z vsemi prednostmi opravljanja tega poklica v vojaški službi. Predvsem so to možnost nadaljnje usposabljanja, boljši materialni pogoji dela in življenja, možnost pridobitve stanovanja, boljša opremljenost ambulanta in še marsikaj. Najbrž je

malo vplival na mojo odločitev tudi oče. Doma sem videl, da vojaški poklic sploh ni tako grozen, kot ljudje, predvsem mladi, ponavadi mislijo ter da omogoča prav tako normalno življenje. Med ljudmi je še vse preveč predsodkov,« pravi Ivan Ronko.

Na nezanimanje mladine za vojaške poklice opozarjajo strokovnjaki že zelo dolgo. Predvsem je pereče pomankanje slovenskega starejšinskega kadra. Ivan Ronko, ki je po očetu Slovenec, po materi pa Srb, a se počuti, kot pravi sam, predvsem Jugoslovana, meni, da je temu vzrok dejstvo, da so Slovenci pisali svojo zgodovino bolj s peresom kot z orožjem. Poleg tradicije pa botrujejo nezanimanju za vpis

na vojaške šole tudi predsodki. »Včasih bolj kot danes je mlade motila omejitev prehodov čez mejo na tuje. Marsikdo je proti nošenju uniforme. Drugi spet očitajo vojaški službi nedemokratičnost,« je dejal naš sogovornik. »Z vsemi temi oporekanji, ki so predsodki, pa je tako: tudi na ostalih delovnih mestih ljudje povedo, kam gredo na počitnice. Vsak delavec je moralno obvezan, da pove, kje ga je v nujnih primerih mogoče najti. Uniforme se vojak navadi, tako kot poštar, miličnik ali kdorkoli drug. Sploh pa nosiš uniformo samo v dopoldanskem času, v času službe. O morebitni nedemokratičnosti pa tole. Imamo precej delovnih sestankov na katerih se skupaj odločamo o svojem delu in tako tudi samoupravljamo, torej ne gre le za izpolnjevanje povelj,« je razložil zobozdravnik.

Ivan Ronko je član skupine, ki bo od decembra do marca obiskovala bežigradske osnovne šole ter seznanjala mladino z vpisom na vojaške šole in možnostmi nadaljnega šolanja ter poklicev. Za mlade Bežigradčane in Ljubljancane je najprimernejše šolanje na Splošni srednji vojaški šoli Franc Rozman Stane. »Poleg širokega izobraževalnega programa, ki uvaja zadnja leta tudi računalništvo, je prednost te šole tudi v tem, da je med srednjimi usmerjenimi šolami ostala edina srednja šola z zelo velikim nivojem splošne izobrazbe,« je dejal Ivan Ronko. Po končani srednji šoli pa se lahko vpišejo mladi na katerikoli fakulteto, saj so vojaški poklici tudi takšni, ki jih zahteva vsakdanje življenje.

VIDA PETROVIČ

KAKO POSPEŠITI GRADNJO ZA BEŽIGRADOM

Prva stanovanja v novem bežigradskem naselju BS-2/2 Rapova jama.

Foto: IVAN ŠUČUR-IKI

V petih letih le 2590 novih stanovanj

Stanovanja so vse dražja, obseg gradnje se je skrčil in do nove strehe nad glavo je težko priti. To velja tudi za Bežigradčane. V družbenem planu občine je bila v srednjeročnem obdobju 1981-1985 predvidena izgradnja 3410 stanovanj. S spremembami in dopolnitvami tega plana in plana samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana Bežigrad se je število predvidenih stanovanj znižalo na 2590. Pri tem ni upoštevana individualna gradnja občanov v lastni režiji, razen zadružne individualne gradnje v soseski BS-109 Spodnje Črnuče.

Do znižanja števila predvidenih stanovanj je prišlo zaradi spremenjenega načina financiranja ter zmanjšanja kreditnih sredstev, skladno z zakonom o

stanovanjskem gospodarstvu. Število stanovanj je vsklajeno tudi s planom gradnje stanovanj v Ljubljani, ki je zmanjšano s 14346 na 10521 stanovanj, kar pomeni da ima gradbeništvo manj dela. Kljub temu podatki kažejo, da se marsikatera gradbena organizacija še vedno ni pripravljena dovolj potruditi, da bi uresničila načrte oziroma izpolnila zaupano ji nalogo.

Lani je bilo za Bežigradom dograjenih 696 stanovanj, letos pa le 342. V BS-2/2 - Rapova jama je SGP Grosuplje dogradilo 166 družinskih stanovanj, naslednje leto pa bo zgrajenih še 251 stanovanj. V soseski BS-4/2 - Kuzmičeva gradijo stanovanjsko poslovno stolpnico s 76 stanovanji. V BS-5/2 - Koroških partizanov je v gradnji 127 stanovanj, ki bodo vseljiva naslednje leto. V tej soseski bodo do konca leta 1985 zgradili še 150 stanovanj. V soseski BS-109 - Spodnje Črnuče (pri Elmi) je predvidena gradnja 7 stanovanjskih stolpičev s po 28 stanovanji, skupaj 196 stanovanj, od tega v letu 1984 - 112 stanovanj in v letu 1985 - 84 stanovanj. V soseski BS-111, 112 - Črnuče je letos dograjenih in vseljenih 88 stanovanj, dokončuje pa se še 56 stanovanj.

V naslednjem srednjeročnem obdobju in kasneje je predvidena stanovanjska gradnja v Zupančičevi jami, Stožicah, Sentjakobu, Dolu in v BS-3 Center. In cene? Nedavna odločitev oziroma podpora mestne skupnosti za cene za povišanje bazne cene je zagotovilo, da bo kvadratni meter še dražji.

Ljubo stanovanje, kdo te bo kupil?!
IVAN ŠUČUR